

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دیني لارښود لومړی ټوک

Ketabton.com

د پښتو ژبې لومړی ټوک
د پیلوم انجنیر عبدالله هاشم خیل

2011

د پښتو کمپیوټری لیک او دیزاین:
بناغلی حمیدالله هاشم خیل حَاحی

ددې کتاب چاپول او فوتوکاپي کول پرته د لیکونکي د اجازت منح دی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لومړۍ برخه

هغه کړه وړه چې ایمان بشپړوي په زړه کېنې رښتیا
گڼل او باور کول او په ژبې ویل (اقرار)
سره عمل هم د ایمان شرط دی.

ښه او د خیر کار او نیک عمل د ایمان روښنایي
ده که نېک او ښه کړه وړه نه وي، نو ایمان ته زیان
رسیږي او نیمگړی به پاتې وي.

ښه چارې او کړه وړه ډېر دي لکه: لمونځ ،
روژه، زکات، حج خیرات، قرآن شریف لوستل،
ښه او نېکو کارو ته د نورو پام اړول او له بدو
کړو وړو څخه منع کول، د مور، پلار او ښوونکي
درناوي، د جمات، مدرسو او ښوونځیو جوړول
او زده کړه په کېنې پیل کول، تېري او لوږي ته
اوبه او ډوډۍ ورکول او داسې ډېر نور ښه او نېک
کارونه چې ایمان بشپړوي.

دینی پوښتنې او ځوابونه

پوښتنه: د چا بنده یې؟

ځواب: د الله تعالی (ج) بنده یم.

پوښتنه: چا پیدا کړی یې؟

ځواب: الله تعالی (ج) پیدا کړی یم.

پوښتنه: د چا په امت یې؟

ځواب: د محمد مصطفی (ص) په امت یم.

پوښتنه: د چا په ملت یې؟

ځواب: د ابراهیم خلیل الله په ملت یم.

پوښتنه: د چا په مذهب یې؟

ځواب: د امام صاحب په مذهب یم چي نعمان

نومېده او په ابوحنیفه مشهور دی.

پوښتنه: اسلام څو بنسټونه لري؟

ځواب: د اسلام بناوې یا بنسټونه پنځه دي.

۱- کلمه ۲- لمونځ ۳- روژه ۴- زکات ۵- حج

لومړۍ - کلمه طيبه:

د الله (ج) نه سوا بل معبود نشته محمد (ص) د
الله (ج) رسول دی.

هر مسلمان باید دغه کلمه په ژبه ووايي او په زړه
باور وکړي. باید په دې باور ولرو چې الله (ج) یوه
دئ، هیڅ شریک او ساری نه لري.

دویم - لمونځ:

حضرت محمد (ص) فرمایلي دي چې: لمونځ د دین
ستن ده، که څوک یې ټینګ کړي نو دین یې ټینګ
کړ او که پرېښودل شي نو دین یې ویجاړ او ړنګ
کړ.

په هر مسلمان د ورځې پنځه وخته لمونځ فرض دی
چې هغه دا دي:

۱- دسهار لمونځ:

چې څلور رکعاته دي. لومړي دوه رکعات يې
سنت او دوه رکعات نور يې فرض دي.

۲- د ماسپين لمونځ:

چې لس رکعات دي. لومړي څلور رکعات
سنت، څلور فرض، او وروستي دوه رکعات بيا
سنت دي.

۳- د مازيگر لمونځ:

چې څلور رکعات فرض دي.

۴- د ماينام لمونځ:

چې پنځه رکعات دي.
لومړي درې رکعات يې فرض او وروستي دوه
رکعات سنت دي.

۵- د ماخستن لمونځ:

ماخستن لمونځ: چې نهه رکعات دي.
لومړي څلور رکعات يې فرض او دوه رکعات
سنت او وروستي درې رکعات يې وتر واجب دي.

دریم - روژه:

روژه په هر هوښیار مسلمان باندې چې ځواني ته
رسېدلې، ژنی (بالغ) او جوړ وي فرض دی چې د
روژې ټوله میاشت روژه ونیسي.
روژه د پرشمې نه وروسته د روڼ گهیځ څخه تر لمر
لویده یا مابینام لمونځ پورې نیولې کیږي. د مسلمانانو
سپیڅلی کتاب قرآن شریف لومړیني آیتونه په همدې
میاشت کېنې حضرت محمد (ص) ته د الله (ج) لخوا
نازل شوي دي.

څلورم - زکات:

زکات څښتن تعالی (ج) پر مسلمانانو فرض کړی دی. په خلکو کښې داسې کسان شته چې د خواړو او جامو د اخیستلو وس نه لري او یا ناروغه وي خو د درملو وس یې نه وي.

خو ددې خلکو تر څنګ داسې کسان هم شته چې روپی او شتمني لري او باید ده چې دوی د بېوزلو او بې وسو سره مرسته وکړي څو هغوی هم هوسا او سوکاله ژوند وکړای شي.

پنځم - حج:

هر وسمن مسلمان باید د خپل عمر په اوږدو کښې یو ځل مکه معظمې ته لاړشي.

قرآن کریم

قرآن کریم د مسلمانانو د اسماني او

سپېڅلي کتاب نوم دی چې د الله (ج) له خوا پر محمد (ص) د جبرائیل (عليه السلام) په واسطه نازل شوی دی. قرآن کریم دېرش پارې او یو سلو څوارلس سورتونه او ۶۶۶۶ آیته لري. قرآن کریم په درویشو کالو په موده کې نازل شوی دی. قرآن شریف الله (ج) د انسانانو د لارښوونې له پاره رالېږلی دی. مسلمانان په قرآن کریم ایمان او باور لري. د قرآن شریف لوستل ډېر ثواب لري. ټولو مسلمانانو ته ښایي چې د قرآن کریم لوست وکړي.

پوښتني:

۱- قرآن کریم پر چا نازل شوی دی؟

۲- قرآن کریم څو پارې، څو سورتونه او آیته

لري؟

لویی گناوی

لویی یا کبیره گناوی ډیری دی خو موږ یې گرانو
زده کوونکو ته خو د بیلګې په شان وړاندې کوو،
لکه:

- څوک وژل

- زنا کول

مسکرات لکه شراب، چرس، اپین، هیروین او نور
نیشه لرونکي څیزونو چښل او څکول

- غلا کول

- پر چا پړه اچول

- په دروغو لوړه (قسم) خوړل

- د چا مال خوړل او پټول

- سود خوړل او سود ورکول

- د یتیم مال خوړل

- د مور او پلار خبرو نه سر غړول
- بډې اخیستل او یا بډې ور کول
- په چا کودې او سحر کول او یا زده کول
- د بنځی سر غړونه د مېړه خبرونه
- جواړي (کپمار) وهل
- بې حایه او چټي لگښت او اسراف کول
- په امانت کښې غبن کول
- چوغلي یا دوو تنو یا ډلو تر منځ د نفاق اور بلول
- د الله (ج) د پیرزويني او رحمت نه ناامید کېدل
- د بنځی او مېړه تر منځ پسات اچول
- پرته له شرعي عذر څخه روژه نه نیول
- په تله (ترازو) او تلوو کښې لېروالی او ناسمي کول
- د زکات فرض کېدو سره زکات نه ور کول
- د پاک الله (ج) د عذاب څخه نه ډارېدل
- له خانه دروغ او ناسم حدیث وایل اوداسي نور

څلور آسماني کتابونه

موږ په دې باور لرو چې د انسانانو د پيدايښت سره سم له حضرت آدم (عليه السلام) نه د حضرت محمد (ص) تر وخته پورې د الله (ج) له لوري د انسانانو د لارښوونې له پاره آسماني کتابونه رالېږل شوي دي، چې خلک يې ولويي او په احکامو يې عمل وکړي. او ددې کتابو په رڼا کښې ژوند وکړي او ايمان پرې ولري. او هغه دادي:

۱- تورات په حضرت موسی (عليه السلام)

۲- زبور په حضرت داود (عليه السلام)

۳- انجيل په حضرت عيسى (عليه السلام)

۴- قرآن شريف زموږ په پيغمبر حضرت محمد(ص)

باندې نازل شوی دی.

قرآن شريف وروستی اسماني کتاب دی، تر دې بل اسماني کتاب نه دی نازل شوی او نه به تر قيامته (قيامته) پورې نازل شي، ځکه چې حضرت محمد (ص) وروستی پيغمبر دی. تر هغه وروسته بل هيڅ

پیغمبرنه لیرل کیري چي آسماني کتاب ور باندې نازل شي.

قرآن شریف یو بشپړ کتاب دی. په دې کتاب کېنې د ټولو انسانانو دیني او دنیاوي بښېگنې د کیامت تر ورځې پورې په نظر کېنې نیول شوي دي او د انسانیت ټولو غوښتنو ته په هر وخت او مهال کېنې ځواب ورکونکي دي.

د قرآن شریف نازلیدو څخه وروسته د عمل په ډگر کېنې یوازي او یوازي په قرآن کریم باندې عمل کیري.

پوښتنې:

- ۱- اسماني کتابونه څو او کوم دي؟
- ۲- قرآن شریف کوم پیغمبر ته نازل شوی دی؟
- ۳- وروستی اسماني کتاب کوم دی؟

فرض

فرض هغه دی چې ادا کول یې په هر مسلمان لازم دي، که څوک فرض نه ځان وغږوي نو کافر کیږي، که څوک پرته له شرعي عذر نه هغه پریږي فاسق دی او مستحق د عذاب دی.

فرض دوه ډوله دي:

۱- فرض عین

واجب

۲- فرض کفایه

واجب هغه دي چې مرتبه یې له فرض نه لږه او ادا یې ضروري وي. د واجب منکر نه کافر کیږي څوک چې واجب پرته له کوم عذر څخه پریږدي فاسق به وي او مسحق د عذاب دی.

سنت

سنت هغه چار ته وایي چې هغه خپله حضرت محمد (ص) او خلفای راشدین رضی الله عنه کړي وي او یا په کولو یې حکم کړي وي.

سنت دوه ډوله دي:

۱- موکده سنت،

۲- غیر مؤکده سنت

۱- مؤکده سنت:

هغه دي چې حضرت محمد (ص) هغه کار ارمیش کړي وي او یا حکم یې کړی وي چې هغه کار ارمیش وشي، او پرته له مجبوري هیڅکله حضرت محمد (ص) هغه کار پرېښودلی نه وي.

۲- غیر موکده سنت:

غیر موکده سنت هغه سنت دي چې حضرت محمد (ص) کله - کله کړي وي او یا کله یې پرېښودلي وي. پرته له کوم عذر نه غیر مؤکده سنت ترسره کول اجر دی، او ډېر پرېښودل کبني یې گناه یا وبال نشته.

حرام

حرام هغه چار يا کار دی چې په شرع کېښي منع وي. کونکي يې پرته له عذر څخه فاسق او مستحق د عذاب دي.

دیني خبری او احادیثو څخه

وايي:

مسلمان هغه ده چې په ژبه او لاس مسلمانان وژغوري. ياندي (يعني) په ژبه او لاس يې مسلمان ته آزاد ونه رسيږي.

وايي:

د منافق دا درې نخبې دي.

- چې خبرې گوي نو درويغ وايي.
- چې ژمنه وکړي پرې وفا ونکړي او د ژمنې او هوکړې خلاف کار وکړي.
- په امانت کېښي غبن او درغي يا خیانت وکړي.

وايي:

په تاسې کښې بڼه هغه دی، چې قرآن شریف لولي
او نورو ته یې ور زده کوي.

وايي:

پاک خدای (ج) تاسو هستي، شتمني او مخونو ته نه
گوري. د تاسې زړونه او د تاسو اعمالو ته گوري.

وايي:

حضرت محمد (ص) وایلي دي چې چوغلگر یا خبرغل
(غمار) به جنت ته ولاړ نشي.

وايي:

ختميري (غیبت) یا د چا په الونیا کښې یا د چا پسې
شاد هغه عیب ویل د خپل ورور غوښه خوړل وي.

وايي:

حيا د ايمان څانگه او نخښه ده.

وايي:

املك لسانك (ترمزي): خپله ژبه وساته.

وايي:

هرشي چي نشه ولري حرام دى.

وايي:

د جنت كلي (كونجي) لمونځ ده او د لمونځ كلي
پاكى ده.

وايي:

د غابنو مينځل په مسواک د خولې پاكى ده او د
خداى (ج) رضا مندي.

وايي:

رخه (کینه یا حسد) څخه تېښته وکړئ ولې چې رخه
د انسان نیکي داسې خوري لکه چې د اور لمبې
لرګي خوري.

وايي:

د پنځه وخت لمونځ کولو سره په خدای (ج) د
ګناهونو بڅښنه وکړي.

وايي:

په حدیث شریف کې راغلي چې په
کیامت کې به لمرنې پوښتنې دا وي:
- ټول عمر دې په څه شان تېر کړ؟

- له دین څخه چې تاته کومه زده کړه او پوه تر
لاسه شوې وه په هغه دې څومره عمل وکړ؟

- هستي او شتمني دي په څه شان لاس ته راوړه ، څرنگه او چيرته دي ولگوله؟
- له ځان څخه دي څه کار واخيست، ياندي (يعنې) د ځان غړي دي په کوم اعمالو او کړو وړو بوخت ساته؟

وايي:

څوک چې غلتول او ټکماري کوي، هغه زموږ نه ده، ياندي که څوک د کوم څيز په خرڅلاو، او يا په ماملو کښې مسلمان غلتوي او ټکماري ورسره کوي نو د مسلمانانو له ټولنې څخه وتلی ده.

وايي:

حضرت محمد(ص) فرمايلي دي چې: رښتيا وايي او رښتيا وایل د نېکي لارښوونه ده. رښتيا او نيکي دا دواړه مسلمان ته د جنت زيری ورکوي. د درويغو نه ليرې گرځي ځکه چې دروغ وایل د

بدې لارې لارښوونه کوي. درويغ او بدې دا دواړه
مسلمان دوزخ ته وړي.

وايي:

په حديث شريف کښې راغلي دي چې په
راتلونکي زمانه کښې به د مېرمنو جامې هڅې په
نوم وي او په رښتيا به دوی برمنډې وي. داسې
ښځو ته به جنت کښې ځای نه وي، او نه به د
جنت خوشپويي ترلاسه کړي.
(ياندې مېرمنې دومره نرۍ او لنډه جامه اغوندي
چې ځان يې څرگنديږي. څرنگه چې په دې زمانه
کښې په سترگو ليدل کيږي.)

وايي:

حضرت محمد(ص) وائلي وي چي هر څوڪ پرتي د
پاک خداي (ج) څخه په بل شي لوريه (قسم) وکړي،
نو کفر او شرک يې وکړ.

په دې زمانه کښي ځيني روږدي دي چي د چا په
سر يا په ځان لوريه کوي چي دا ناروا ده.

که چا په تېروتنې سره داسي لوريه وکړه نو
سمدلاسه به کلمه وايي.

وايي:

حضرت محمد(ص) وائلي دي چي:

څوڪ چي کښي، بي کبري او لږ نو سي کوي نو
الله(ج) به لوريه مرتبه ور په برخه کړي او څوڪ
چي لويي، غرور او ځان لوړ بولي نو اور ميړي
ماتيږي، ياندي خوار او رسوا به شي.

دويمه برخه

د ځان پاکي

پاکي ډېر بڼه کار دی. د لاسو، پښو، ویښتو او ټول
ځان مینځل او د جامو پاکوالی ډیرې گټې لري. پاک
کوچنیان تل روغ او د هر چا خوښ وي.

څوک چې ځان او کالي پاک ساتي خدای تعالی (ج)
ترې خوشحالیږي.

که د چا ځان او کالي پاک نه وي په ډول - ډول
ناروغیو اخته کیږي او لمونځ یې هم ته کیږي.

د لمونځ له پاره اودس کول دیني او روغتیايي
بڼیگنې لري. له همدې کبله پاک والی د ایمان
یوه برخه ده.

نو ځکه هر چاته په کار دي چې ځان، جامې او د
استوگنې ځای پاک وساتي.

موږ ته په کار ده چې د ډوډۍ تر خوړلو وروسته
خوله او غاښونه ښه ومینځو. سهار او ماسخوتن
مسواک یا د غاښونو برس وهل هېر نکړو، ولې چې
دا کار ډېره ګټه لري.
د ځان ډېرې ناپاکۍ برخې په اودس سره پاکېږي.

موږ مسلمانانو ته ښایي چې د پاکي په هکله ډېره
پاملرنه ولرو.

پوښتنې:

- ۱- پاکي څه ګټې لري؟
- ۲- د پاکي په هکله خدای (ج) څه وایلي دي؟
- ۳- څوک چې پاکي نه کوي نو لمونځ یې روا
کيږي او که نه؟

د مور او پلار د حقوقو پیژندنه

مور او پلار په موږ ډېر حق لري. مور او پلار زموږ د پیدایښت سبب شوي دي، که مور او پلار نه وای نو موږ به هم نه وای پیدا شوي.

کله چې موږ وزیږېدو، نو ډېر کمزوري وو او په هېڅ نه پوهېدو.

مور راته خپلې شپې راکولې، پلار راته جامې او خواړه برابرول.

مور او پلار دواړو هر ډول ستونزه یې ګاللې، تر څو چې زموږ بڼه پالنه او روزنه وکړي. مور او پلار موږ ښوونځي ته لیږي، تر څو په ښوونځي کې لیک، لوست او ښه کارونه زده کړو.

څرنگه چې مور او پلار موږه سره دومره نیکي کوي،
نو پر موږ ښایي چې د مور او پلار خدمت وکړو.
له هېڅ خبرې څخه یې سر ونه غړوو، او د دوی په
وړاندې داسې کارونه ونه کړو چې دوی پرې خپه
کيږي.

که مور مو بودی او پلار مو بودا شي باید ده چې
داسې پالنه یې وکړو لکه څنگه یې چې په کوچني
توب کېنې زموږ پالنه کوله.

خدای پاک په خپل کتاب قرآن شریف کېنې او
پیغمبر (ص) په خپلو احادیثو کېنې په وار - وار موږ
ته امر کړی دی چې: د مور او پلار سره مو ښه او
نیکي وکړئ او دوی سره په درناوی چلند کوی.

د پاک خدای (ج) رضا د مور او پلار رضا سره نغښتي
ده او د پروردگار ناخوښي د مور او پلار ناخوښي ده.

۲۵

بنایي چي د دوی، رضامندي ترلاسه شي، او هېڅ
وخت د دوی بي مختوب (بي لحاظي) ونکړو.
موږ به زیار وکارو چي د پلار او مور د زړه ساتني
سره د خدای (ج) او حضرت محمد(ص) امر پر خای
کړو.

Moschee von Medina

د مشرانو د حقوقو پيژندنه

مونږ بايدې چې هر کله او هر وخت کښې د مشرانو خيزمت او درناوی وکړو.

کله چې مونږ د مشرانو سره مخامخ کېږو بايدې ده چې سلام ورته واچوو. هر کله چې مشران خبرې کوي، بايدې ده غلي او چوپ کښينو او خبرو ته يې غوږ ونيسو، او که مونږ د مشرانو په وړاندې خبرې کوو بايدې په ادب سره وغږېږو.

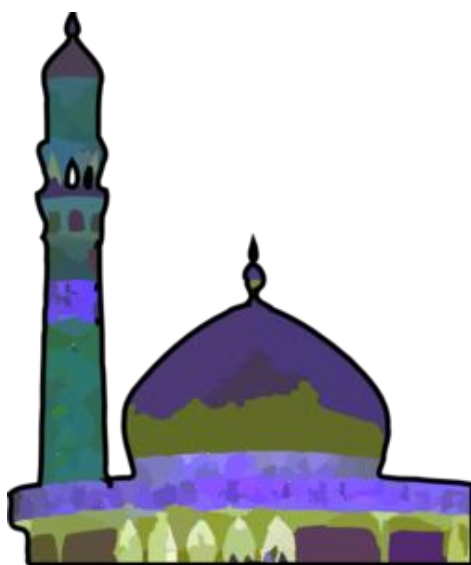
که مشران کوم ښه کار راته وښيي بايدې چې په ښه ډول يې سرته ورسوو.

زمونږ پيغمبر ﷺ وايي دي چې:

"د خپلو مشرانو درناوی وکوی"

پوښتنې:

- د مور او پلار حقوق کوم دي؟
- خدای پاک د مور او پلار د حقوقو په هکله څه وایلي دي؟
- د ښوونکي حقوق څه دي؟
- کله چې د مشرانو سره مخامخ شو باید څه وکړو؟
- زموږ پیغمبر ﷺ د مشرانو په هکله څه وایلي دي؟

د خوړلو او څښلو ادبونه

کله چې د ډوډۍ په خوړلو پیل کوو، نو لومړی لاسونه پریمینځو او بیا سم کښینو.

بسم الله الرحمن الرحيم به ووايو او په ښی لاس به په ډوډۍ خوړلو پیل وکړو او له خپلې مخې څخه به خوړو. د بل چا مخې ته به لاس نه ورغزو.

د ډوډۍ خوړلو په وخت کښې به وړې وړې مړۍ پورته کوو او ښې به یې ژویو. په خوړلو کښې به چالاکي نه کوو او چاته به ځیر ځیر نه گورو، او یوې خوا او بلې خواته به هم نه گورو د ډوډۍ د ژوولو په وخت کښې به د خولې زیاتو وازولو څخه ځان ساتو.

خپل غاب کښې به خواړه نه پرېږدو او ټول بایدې چې وخورل شي چې دا ډیر برکت او ثواب لري.

ډوډۍ په کښیناستلو او پرته له کبر او لویي په ډیر کمیني او عاجزي سره وخورل شي.

که ډوډی لږه وي نو دومره به خورو چې نورو ته هم ورسېږي. کله چې د ډوډی خوړلو په وخت کېنې توخی او یا پرنجی راشي، نو ښایي چې مخ بلي خوا ته واړوو.

خجور، مېلوه (انگور) پتاسې او داسې نور که په ډله کېنې خوړل کېږي نو پوه یوه دانه وخوړل شي. دوه دوه او په یوه وار ډیر خوړل د وږ سترګې او سرابنتوب نڅېنه ده.

ډوډی په کېنېناستلو وخوړئ چې په دې کېنې خیر او برکت ده. په خواړه کېنې زیاتې او اصراف مه کوئ. له ډوډی خوړلو وروسته خدای (ج) شکر پر خای کړئ.

د مېلمه ښه کور به شی او د هغه ښه مېلمه پالنه وکړی. ترهغه د رینګي (دسترخان) څخه مه پورته کیږئ تر څو چې مېلمه موږ شوی نه وي.

۳۰

که څوک مور شوی هم وي خو د مېلمه له پاره بايد
چې لږ لږ لاس ووهي، تر هغه چې مېلمه پای ته
ورسېږي.

له مړيدو څخه وروسته بايد چې (الحمد لله) ووايو.
خوله او لاسونه مو پاک پريمينځو او په لاس څپوني
يې وچ کړو.

د څښاک له پاره بايد ده چې د څښلو لوبښي پاک
وي. څښاک په يو وار مه څښئ او غورپ غورپ
وڅښي او څښاک نه وروسته (الحمد لله) ووايئ.

که مېلمه له تاسو نه خدای پاماني اخلي، نو د کور
تر ور پورې د مېلمه بدرگه کول سنت دی.

د کښېناستلو او تلو ادبونه

داسې کښېناستل او پښې غزول چې په کښې بې پردګي وي او ځان لوڅ وبریښي منع ده او وبال لري د مشرانو په لور پښې غزول او له دوی څخه بر کښېناستل بې ادبي ده.

لیاره کښې په کبر او لويي او ځان ښودنې سره تګ مه کوئ. د تګ په وخت کښې به له مشرانو څخه وروسته ځو، او کله چې د مشرانو سره مخامخ شو نو باید ده چې سلام ور باندې واچوو. په لارې د تګ په وخت کښې باید چې د نورو لارو یو په خوا کښې په اتیات (احتیاط) سره تیر شو او په څنګ یې ونه وهو.

په لور غږ به نه غږېږو. په لارې به خوراک نه کوو، ناپاکه او زیاتمن څیزونه به په لاره کښې نه غورزوو. که په لاره کښې کوم زیاتمن څیز ووينو باید چې د لارې نه یې لیرې کړو.

کله چې په لارې خو بایدې چې په ارام ډول
شو.

پوښتنې:

- مونږ کور کېنې څه شان ته کېږنو؟

.....

- په لاره کېنې خوراک وکړه که نه؟

.....

د سلام د اچولو يا ستړي مشي ادبونه

سلام اچول د مينې او محبت زياتېدل دي. سلام اچول پېژندگلوي پسې اړه نلري او هر مسلمان ته سلام واچوی. هر څوک چې په سلام او ستړي مشي کښي د مخه شي، زيات ثواب ترلاسه کوي.

سلام اچول سنت دئ او ځواب ورکول يې واجب دئ. که د سلام ځواب له سلام څخه په زياتو ښو کلمو ورکړل شي، ثواب لري، لکه د (السلام عليكم) ځواب په (و عليكم السلام ورحمة الله) سره.

د خبرو پيل کولو څخه رومبې بايدې چې سلام واچول شي. رومبې سلام اچول ډېر ثواب لري. سپور به په پلي (پياده) لاروي، ولاړ به په ناست، کشر به په مشر او لږ خلک به په ډېرو خلکو سلام اچوي.

که له گڼو کسانو څخه یو کس سلام واچوي د نورو
 له پاره هم بسيا کوي. په همدې ډول که له گڼو
 خلکو څخه یو کس د سلام ځواب ور کړي پاتې
 کسانو ته د ځواب ورکولو اړتیا نشته. کله چې خپل
 کور ته ننوزو، نو د کور پر غړو باید چې سلام
 واچوو، ځکه چې په سلام اچولو کېنې زیات برکت
 وي.

که کله د بل چا کور ته ننو تلو، نوله ننو تلو څخه
 رومي باید سلام واچوو، ځکه چې سلام د
 پیژندلو لوی او اجازې اخیستلو یوه بڼه لاره ده. که
 د خلکو کومې غوندې ته ورشو باید سلام ورباندې
 واچوو، او کله چې بېرته ور څخه رسختیرو نو د
 وروستي ځل له پاره هم باید سلام واچوو.

خدای پاک په قرآن شریف او پیغمبر ﷺ

په احادیثو کېنې د سلام زیات اهمیت بیان
 کړی دی او ځای په ځای یې د سلام ادبونه ښودلي

دي. سلام مينه زياتوي او رخه (کينه)، کرکه او
بد ايسيدنه (بد بيني) له مينځه وړي.

نو موږ زده کوونکو ته په کار دي چې هر وخت د
سلام ادبونه په پام کېنې ولرو او هېڅ وخت يې هير
نه کړو.

پوښتنې:

- سلام بايد د چاله خوا په چا باندې واچول شي؟

.....

- په سلام اچولو کېنې کومې ګټې نغښتې دي؟

.....

السلام عليكم

د لمبلو (غسل) بیان:

د غسل مانا (معنی) لمبل دی مگر د لمبلو په شریعت کېنې یوه ځانګړې ليار ده.

ځان د جنابت او ناپاکي څخه په لمبلو سره پاکېږي.

د لمبلو (غسل) لارښودنه دا ده چې لمړی به دواړه لاسونه تر مړوندونو پورې وینځي بیا استنجی وکړي او د بدن نه ناپاکي لري کړي. بیا به اودس وکړي او په ټول ځان او به واچوی او ځان ومبښي. بیا په ټول ځان درې ځلي اوبه وبهوی.

بیا اوبه ورغړوی (غرغره) کړي او پیږي ته اوبه واچوی.

د لمبلو فرضیات:

۱ - د اوبو رغړول (غرغره کول)

۲ - پیږي ته اوبه اچول

۳ - په ټول ځان اوبه بیول

لمبلو سنتونه:

۱ - دواړه لاسونه د مړوندونو پورې مينځل

۲ - استنجی کول

۳ - د لمبلو (غسل) نیت کول

۴ - اودس کول

۵ - په ټول ځان درې ځلې اوبه بیول

اذان

الله اکبر الله اکبر

الله پاک ډیرلوی دی - الله پاک ډیرلوی دی

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
الله پاک ډیرلوی دی - الله پاک ډیرلوی دی

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
گواهی کوم چي د الله نه سوا بل معبود نشته.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
گواهی کوم چي د الله نه سوا بل معبود نشته.

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدَ رَسُولُ اللَّهِ
گواهی کوم چي بیشکه محمد د الله رسول دی.

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدَ رَسُولُ اللَّهِ
گواهی کوم چي بیشکه محمد د الله رسول دی.

حَيِّ عَلَى الصَّلَاةِ - حَيِّ عَلَى الصَّلَاةِ
راشی مانحه له - راشی مانحه له.

حَيِّ عَلَى الْفَلَاحِ - حَيِّ عَلَى الْفَلَاحِ
راشی د خلاصی طرفته - راشی د خلاصی طرفته

الله أكبر الله أكبر
الله پیر لوی دی - الله پیر لوی دی

لا اله الا الله
نشته بل معبود مکر یو الله دی.

الله أكبر - الله أكبر - الله أكبر
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ۖ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ۖ
حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ۖ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ۖ
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ۖ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ۖ
الله أكبر ۖ الله أكبر ۖ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۝

د اودس اودنه (ترتيب)

- لومړی: استنجا
- دویم: بسم الله الرحمن الرحيم
- د اودس په وخت کښې وایل.
- دریم: لاسونه تر مړوند پورې درې ځلې پریمنځل.
- څلورم: د خولې پریمینځل درې ځلې.
- پنځم: پېژې ته درې ځلې اوبه رسول او سونول.
- شپږم: د مخ پریمینځل د ښې غوړ پوڅکی نه تر کین غوړ پوڅکی پورې ، او د تندي ویښتانو څخه تر زڼې پورې درې ځلې.
- اووم: د لاسونو پریمینځل تر ځنگل پورې هر یو درې ځلې چې لومړی ښی لاس او بیا کین لاس به پریمینځل شي، څرنګه چې اوبه به د لاس ورغوي نه ځنگل خواته بهیږي.

۴۱

اتم: د سر ، غاړې ، غوږ وښوڅو او ټيرې مسح کول.

نهم: د پښو پريمينځل تر ښنگرو پورې، چې لومړی ښی پښه او بيا به کينه پښه هره يوه درې ځلې پريمينځل شي.

اودس کول

د اودس ځای

تیمم

چیرته چې اوبه نه وي او يا د اوبو کارول زیان يا ضرر ولري، نو په داسې حالت کېنې تیمم کول د اودس خای نیسي. څرنګه چې د خان پاکي په اودس او پریمینځلو سره کیدای شي، خو همداسې په تیمم هم خان پاک او لمونځ روا کیږي.

د تیمم لارښوونه:

لومړی به دواړه لاسونه په پاکه ځمکه ووهل شي او بیا به پر مخ ومېنل شي. (که چیرې لاسوېسې خاوره خېنه شوي وي نو هغه دې ټک وهي) بیا به دواړه لاسونه پرځمکه وهي او دواړه لاسونه به تر ځنګل پورې داسې ومېنې ترڅو چې هیڅ خای د مسح څخه پاتې نشي. که ګاڼه په لاس کېنې واري، نو هغه وکارې او یا مخ ته او یا شاته یې کړي. خای

يې په ګوته ومېني او د لاسو ګوتي به خلال کړي
خو ږيره به نه خلال کوي. پر هر شي چې د
حُمکې له جنس څخه وي تيمم جايز ده که اوم وي
يا پوخ چې ګرد ورباندې پروت وي که نه لکه د
ګچ ډبره، ديوال او د کودرو لوبښي او نور.
په ايره تيمم جايز نه ده. په نورو څيزونو چې د
حُمکې له جنس څخه نه وي او پر هغوی دويږي او
ګرد وي تيمم جايز ده.

د تيمم لارښوونه

د نارینه او ښځینه لمونځ توپیر

د نارینه او ښځمنو تر منځ د لمونځ توپیرونه دا دي:

- ۱ - د تحریمه تکبیر (الله اکبر) په وایلو سره نارینه دواړه لاسونه تر غوږو پورې پورته کوي او ښځمنې لاسونه تر مټو یا اوږو پورې پورته کوي.
- ۲ - نارینه خپل لاسونه د نامه غوټې تر لاندې تري او ښځمنې په ټټر باندې.
- ۳ - نارینه باید چې د ښي لاس وړه گوته او ټټه گوته د کین لاس تر مړوند کړی کړي. ښځمنې د ښي لاس ورغوی د کین لاس په سر کیږدي.
- ۴ - نارینه په رکوع کښې دومره ټیټ شي چې سر د ملا سره برابر اوسیځ وي. ښځمنې دومره رکوع ته ټیټي شي چې لاسونه یې ټوټکي ته

ورسيزي.

۵ - نارينه رکوع کښې د لاس ګوتې پر ټوټکې
پرانيستي ايردي. ښځمنې په تړل شوو ګوتو
سره ټوټکې نيسي.

۶ - نارينه په رکوع کښې څنگل د څنگ نه ليري
نيسي. ښځمنې به څنگل ځان يا څنگ ته
نيردي نيسي.

۷ - نارينه په سجده کښې خپته له ورون يا اډوم
څخه، اوليچ له څنگ نه ليري وساتي خو
ښځمنې به سره جوخت نيسي.

۸ - نارينه په سجده کښې د پښو په ګوتو به پر
ځمکه ځان کلک نيسي او ښځمنې به دواړه
پښې د ښي له خوا د باندې کاري.

۹ - نارينه په قعدې کښې ښي پښه سيخه ونيسي او
پر کينه پښه کښيني. ښځمنې به دواړه پښې ښي

خواته د باندې وکارې او کښیني.

۱۰ - ښځمنې به په هر وخت او هر حالت کېنې به

ورو غږ سره د لمونځ قرائت کوي او نارینه به

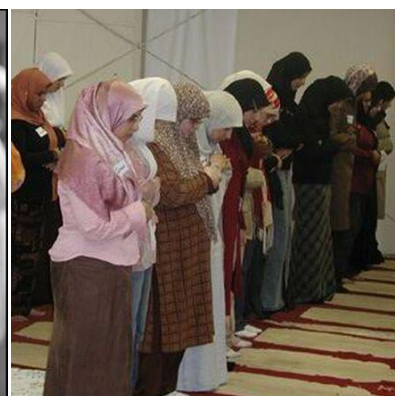
په ځینې حالاتو کېنې د لمونځ قرائت په لور

غږ سره چې وجب دی او ځینې حالاتو کېنې

جایز دی.

د نارینه او ښځینه لمونځ توپیر

دریمه برخه

لمونځ

لمونځ

نیت:

نیت د زړه ارادې ته وایي، او ژبې سره هم نیت کول ښه دي، د پاره ددې چې زړه او ژبه دواړه سره یوځای شي. لکه د مازدیگر لمونځ نیت چې په ژبه داسې وویل شي.

نیت کوم د زړه د خلاصه چې وکړم څلور رکعاته فرض لمونځ، په دې وخت د مازدیگر خاص خدای لره، مخ مې د کعبې شریفې په لورې الله اکبر. که امام پسي لمونځ کوي، نو په نیت کېنې وویل شي چې: (په دې حاضر امام پسي)

لمونځ

تکبیر تحریمه: الله اکبر (الله ډیر لوی دی)

الله اکبر وئیلو سره دې دواړه لاسونه غوږونو پورې (او بنځې دې اوږو پورې) او چټ کړي، او د نامه لاندې دې داسې وتړي چې د بني لاس وړه ګوتي او غټه ګوتي نه دې کړی جوړه کړي او د کین لاس مړوند دې پرې ونیسي، بنځمنې به د بني لاس تلې یا ورغوی د کین لاس د پاسه په تټر ګیردي.

ثنا: بیا دې لاندینې ثنا ووايي:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ
وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.

ژباړه:

ای ځمکه الله ستا ذات پاک دی، ته د صفت لایق یی ستا نوم دبرکت دی او ستا لویي ډیره لویه ده، او ستا نه بغير بل څوک د عبادت لایق نشته که امام

پسي مونځ کوي، نو بس دغه ثنا دې ووايي بيا
دې غلي شي.

تعوذ:

کني دا دې ووايي:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

ژباړه:

زه د شيطان رتلي شوي نه د الله پناه غواړم

تسميه:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ژباړه:

پيل كوم په نامه د الله چي ډير مهربانه او رحم
کونکي دي.

سورة فاتحه:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ *

الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ *

مَلِكُ يَوْمِ الدِّينِ *

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ *

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ *

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا
الضَّالِّينَ *

ژباړه:

ټول تعريفونه الله لره دي، چې د ټولو مخلوقاتو
پالونكى دى. ډير مهربانه رحم كونكى دى د جزا
ورځې مالک دى موږ خاص ستا عبادت كوو او
خاص ستا نه مدد غواړو موږ په سمه لار روان كړي
د هغو خلقو په لار چې تا پرې خپل انعام پيرزو
كړئ دى، نه په لار د هغه كسانو چې ستا غضب

وهلي دي او نه په لار د هغو خلكو چي گمراهان دي.
د سورة فاتحه د لوستو نه پس دي امام او مقتدي
ورو شان آمين ووايي.

سورة اخلاص:

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ * وَلَمْ يُولَدْ *
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ *

ژباړه:

ای پیغمبره دي خلقو ته ووايه چي الله يودی
الله بی نیاز دی نه د هغه نه څوک پیدا دي او نه هغه
د چا پیدا دی او نه ورسره څوک برابر شته.
بیا دي الله اکبر ووايي، او رکوع ته دي لارشي.
رکوع کښي دي دواړو لاسونو سره کوندي ونيسي
گوته دي نیغي وي ملا او سر دي یو سیده کښي
وي.

د رکوع تسبیح:

او دا تسبیح دې درې ځله ووايي:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ *

ژباړه:

زما لوی پروردگار پاک دی.

تسمیع:

بیادي امام صاحب "تسمیع" :

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ *

اوری خدای چي څوک یې ثنا کوی.

ووايي او د رکوع نه دې پورته شي، نیغ دی

ودریږي، او مقتدي دې دا ووايي:

تحمید:

رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ

(ای زمونږ ربه ټول تعریف تالره دی).

که خان له مونځ کوی، نو تسمیع او حمید دواړه
 دی ووايي بیا دی الله اکبر ووايي او سجدی ته
 دې داسې لارشي، چې اول دې دواړه کوندي په
 زمکه کيردي بیا دواړه لاسونه بیا پوزه بیا تندي
 سجده کښی دی دواړه لاسونه د غوړونو برابري
 کښی ساتی، او گوټی دی نیغی مخ په قبله وي.

د سجدی تسبیح:

بیا دی درې ځله دا تسبیح ووايي:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى *

حُما عالیشانه پرودرد ګار پاک دی

بیا چې الله اکبر ووايي، نو د سجدی نه دی اول

مخ، بیا پوزه بیا لاس او چت کړی، کینه پښه دی

وغزوی، ښی پښه دی ود روي، کښېښی، ناسته کښی

دی لاسونه په ورنو نو کيردي، په ښه شان د ناستی

نه وروسته دي بيا تكبير وكړي، بيا دي الله اكبر
 ووايي او دويم ركعت له پاره دي ودرېږي دويم
 ركعت كېني ثنا او تَعُوذُ نَه شى ويلى
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ دي ووايي او درومبي
 ركعت په شان دي دا ركعت هم وكړي دويم
 ركعت سجدي چي و كړي، نو كېنېني، او دا "تشهد"
 دي .

ووايي:

تشهد:

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا
 النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ،
 السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ
 إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ*

ژباړه:

ټول قولې، بدنې او مالې عبادتونه الله لره دي اى
 نبى(ص) په تا دي د الله سلام، رحمت او برکت وي،

په موږ او د الله صالحانو بندگانو دى سلامتي وي.
زه گواهي كوم چې د الله نه بغير بل څوك د عبادت
لايق نشته او زه گواهي كوم چې محمد صلى الله عليه وسلم
د الله بنده او رسول دى.

ژباړه:

د تشهد وييلو په وخت چې: اَنْ لَا اِلَهَ تَه ورسې، نو
د بني لاس د وړه گوټې او د مينځني گوټې نه دې
كړى جوړه كړي موټى دې بند كړي او د كنځه
(مسواكه) گوټه دې او چته كړي، او په : الا الله: دې
رابنكته كړي، موټى دى د آخره پورې بند وي.
كه مونځ د درې يا څلورو ركعاتو وي، نو:

عَبْدَهُ وَرَسُولُهُ :

پوري چي ووايي، بيا دي الله اکبر ووايي
او ودرپري، او پاتي مونخ دي پوره کړي. او که
مونخ د دوه رکعتو وي نو تشهد لوستلو نه پس دا
درو د شريف دي ولولي:

درو د شريف:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
اِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيمَ، اِنِّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ*

ژباړه:

يا الله په محمد (ص) او د هغه په آل رحمت نازل کړی
څنگه چي دي په ابراهيم او د تعريف او د بزرگي
لايق يی.

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى
اِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيمَ، اِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ*

ژباړه:

يا الله (ج) په محمد(ص) او د هغه په ال برکت نازل
کړي، څنگه چې دې په ابراهيم(عليه السلام) او د هغه
په ال برکت نازل کړی وو، بېشکه ته د تعريف او بزرگی
لايق يې.

درو د شريف نه پس دعا:

اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا اِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا
عَذَابَ النَّارِ *

ژباړه:

ياالله (ج) ځمونږ دنيا کښی هم نیکی نصیب کړی او
آخرت کښی هم نیکی او دوزخ د اور نه امان
راکړي بله دعا داده:

دعا:

اللهم إني ظلمت نفسي ظلماً كثيراً
أولاً يغفر الذنوب إلا أنت فاغفر لي مغفرة من
عندك وارحمني إنك أنت الغفور الرحيم

ژباړه:

ياالله بيشكه ما په خپل ځان ډير ظلم كړى دى او
زما كناه بغير تانه څوك نشي بخښلى، نو د خپلى
خاصي بخښني پيرزوينه را باندې وكړې او په ما
رحم وكړې، بيشكه ته بخښونكى او مهربانه يې.

تسليم:

السلامَ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُ اللَّهِ

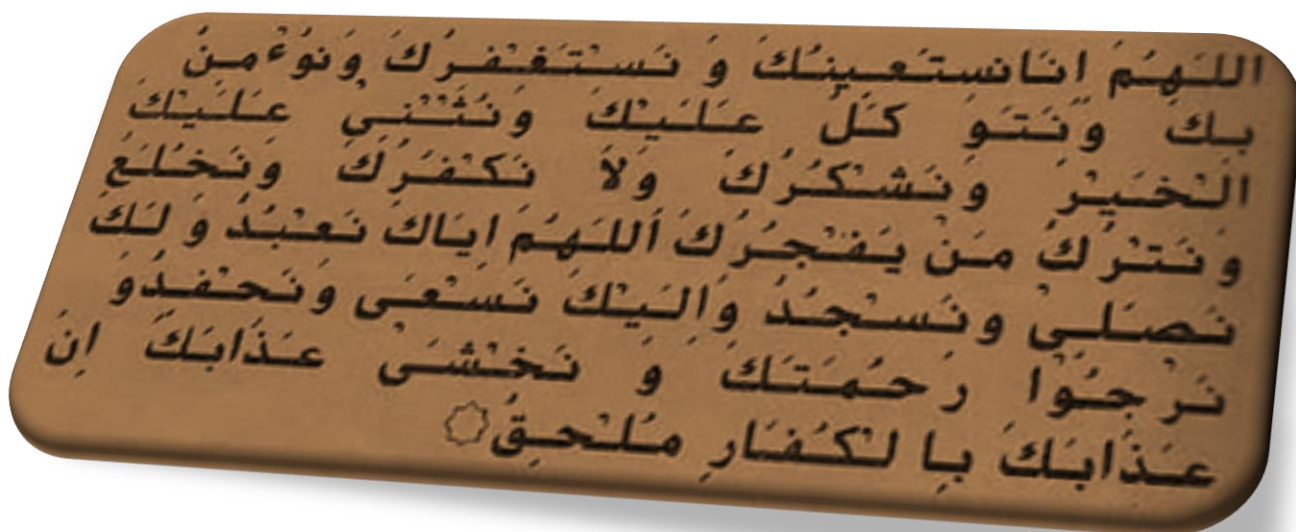
ژباړه:

په تاسو دې د الله سلامتې او رحمت وي.

دعايي قنوت:

دا دعا د وتر په دريم ركعت كېنې د قرأت نه پس،
غوږونو ته لاس او چټ كړئ، تكبير ووايي او د
ركوع نه محكېنې لوستی شي:

دعا:

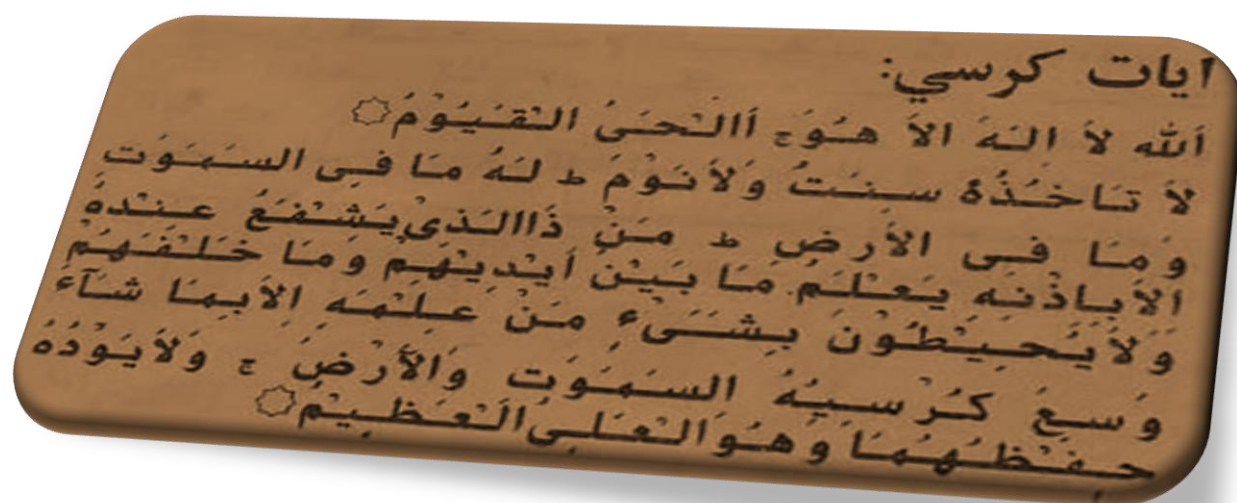
ژباړه:

ياالله موږ تا نه مدد غواړو بخښنه غواړو، په تا
ايمان راوړو په تا توكل لرو ستا خوبي بيانوو ستا

٦٠

شکر و باسو ستا نافرمانی نه کوو، جلا کیږو د هغه
چاته چې ستا نافرمانی کوي، یا الله مونږ ستا عبادت
کوو، تا له لمونځ او سجده کوو تا ته در زغلو، خدمت
کوو، ستا د رحمت امیدوار یو ستا د عذاب نه یريږو
بیشکه ستا عذاب کفارو ته رسیدونکی دی.

آیات کرسی:

ژباړه:

د الله تعالى نه بغير بل څوک د عبادت لایق نشته
ژوندی دی سنبالونکی دی نه ور له پر کالی او نه ور

له خوب راځي، زمکه او آسمانونو کښې چې څه
 دي هغه ټول د هغه دي. د اجازت نه بغير ورته
 سفارش نشي کولی ټول حاضر او غائب حالات ورته
 معلوم دي او موجودات د هغه د معلوماتو نه هيڅ
 څيز خپل علمي احاطه کښې نشي راوستی خو
 څومره چې هغه غواړي د هغه کرسی ټول آسمانونه
 او زمکه را ګیر کړي ده.

ددې دواړو حفاظت هيڅ ګران نه دی، هغه د لوي
 لويي خاوند دی.

د مونځ نه پس تسبیحات:

که جماعت سره مونځ او کړی یا ځان له چې فارغ
 شي، نو ایت کرسی او لاندینی تسبیحات دی.
 ولولي، چې د دین دنیا ګټې په کښې پرته دي:

۶۲

(۳۳ خله)

سَبْحَانَ اللَّهِ

(۳۳ خله)

الْحَمْدُ لِلَّهِ

(۳۳ خله)

اللَّهُ أَكْبَرُ

(یو خُل)

کلمه توحید

د سحر او مازیگر مانځه نه پس سنت نشته، په دې
وجه د سلام نه پس دی اول تسبیحات او بیا دعا او
غواړی.

چې څه دی هغه ټول د هغه دی، د هغه د اجازت نه
بغیر ورته سفارش نشی کولی.

تراویح لمونځ:

دا لمونځ د روژې مبارکې میاشتې له پاره ده چې د
ماخستن لمونځ له فرض او سنت څخه وروسته او د
وتر نه د مخه شل رکعاته تراویح لمونځ په لسو

۶۳

سلام سره ادا کيږي. په روژه کښې وتر د جماعت
سره تر سره کيږي، که چيرې تراويح په جماعت
سره ادا شي.

که څوک د تراويح لمونځ د ادا کولو له پاره جومات
ته ځي او تراويح لمونځ پيل شوی وي، بايد لومړی
فرض او سنت لمونځ وکړي او بيا به په تراويح کښې
برخه اخلي. هغه تراويح لمونځ چې ور څخه تېر
شوی وي هغه به په آرامه وقفه کښې په څلورو
رکعات نيت کولو سره پوره کړي. که نه نو د وتر
جماعت به يې سم نه وي.

د جمعی لمونځ

د جمعی لمونځ لکه د ورځنی پنځه وخته لمونځ په شان فرض دی. کلیوالو باندې فرض نه ده او هلته دې د ماسپینین لمونځ وکړی شي.

د جمعی لمونځ څوارلس رکعاته دی:

څلور سنت د خطبي نه مخکې، دوه فرض د خطبي نه وروسته، بیا څلور سنت، دوه سنت، بیا دوه نفل.

د اخترونو لمونځ

د اختر لمونځ واجب او دوه رکعاته دي. د لوی اختر او کمي اختر لمونځ په کلیوالو واجب نه دی. بنارونو او لویو آبادیو کېنې واجب دی. اختر په ورځ ځان مینځل، غاښونه برس کول یا مسواک کول، پاکي یا نوي جامي اغوستل او عطر وهل

سنت دئ. کمکی اختر لمونځ د شرعي عذر په درلودلو سره تر دوهم ورځ او لوی اختر لمونځ تر دریمې ورځې پورې جایز ده.

د اختر د لمونځ نیت:

نیت کوم چې وکړم دوه رکعاته د کمکي اختر یا د لوی اختر لمونځ، سره د شپږو تکبیرونو دې حاضر امام پسي الله اکبر ووايي او لاسونه دې وتړي او (سَبَّحَانَكَ اللَّهُمَّ) دې تر پای پورې ووايي او بیا دې غلي ودریږي. اوس امام درې ځلې تکبیر وایي او لمونځ کوونکي به هر ځلې لاسونه تر غوږونو پورې رسوي او پریږدي او د دریم تکبیر په وایلو سره لمونځ کوونکي بیا لاسونه وتړي.

دویم رکعت په پای کښي بیا امام درې ځلې تکبیرونه وایي او لاسونه تر غوږ وپورې ورسول شي او څلورم تکبیر سره به رکوع ته ځي.

چې سلام وکړخول شي نو امام بيا د اختر خطبه لولي. خطبې او دعا نه وروسته لمونځ کوونکي به خپلو منځو کښې سترې مشي او اختر مبارکي وکړي.

د جنازې لمونځ

پر مړه مسلمان باندې وروسته تر غسل ورکولو د جنازې لمونځ اداء کېږي. د جنازې لمونځ بې له رکوع او سجدي څخه په جماعت سره اداء کېږي.

د جنازې لمونځه د اداء کولو اوډنه

(ترتیب):

وروسته تردې چې مړه مسلمان ته يې غسل او کفن ورکړ، جنازه يې د امام د مخ ته ږدي. مسلمانان په اوډاسه سره لکه د جماعت د لمانځه له پاره درېږي او د جنازې د لمانځه نیت کوي.

د جنازي د لمانځه نيت:

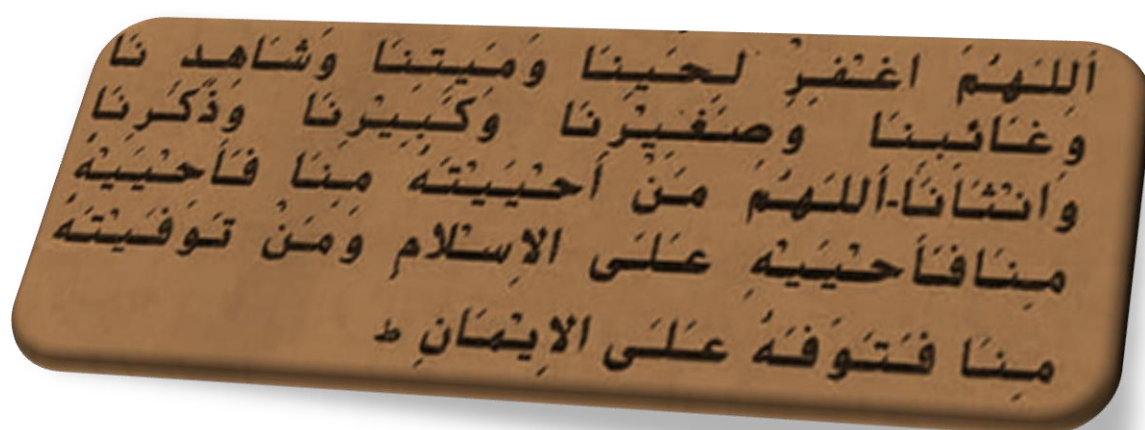
نيت مي كړي څلور تكبیره د جنازي لمونځ كوم ثنا
د خدای وایم، درود په محمد رسول الله وایم، دعا
كوم د پاره ددې مړي، خاص خدایه تاته ودرېږم
مخ مي د كعبې شریفې په لوري.

تر نيت وروسته امام په جگ غږ الله اكبر وایي او
لاسونه د غوږو تر پوڅكيو (نرمیو) پورې پورته
كوي. لمونځ كوونكي (مقديان) هم لاسونه د غوږو
تر پوڅكيو پورې پورته كوي او په پټه تكبير وایي،
امام او لمونځ كوونكي ثنا (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ) تر پای
پورې غلي لولي.

امام په جگ غږ او لمونځ كوونكي غلي دوهم تكبير
وایي او لاسونه، نه پورته كوي. وروسته له دوهم
تكبير ویلو څخه امام او لمونځ كوونكي غلي درود
شریف لولي او د دوهم تكبير په شان دریم تكبير

اداء کوي. تر دريم تکبير وروسته امام او لمونځ
کوونکي د جنازي د لمانځه دغه دعا غلي لولي.

د بالغ نر او ښځي د مړي د جنازي دعا:

ژباړه:

خدایه زموږ ژوندي او مړي. حاضر او غایب. نارینه
او ښځي وښی، خدایه که دی له موږ څخه څوک
پیدا کاوه د اسلام په دین یې پیدا کړه او که دی
له موږ څخه څوک مړ کاوه په ایمان یې مړ کړې.
وروسته د جنازي د لمانځه دعا ویلو څخه امام په

ولاره باندې څلورم تکبیر وایي او سلام ګرځوي او
مونځ پای ته رسیږي.

که مری هلک وي او ځواني ته نه وي رسیدلی یعنی
کوچني وي دا دعا ویل کیږي:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا
وَذُخْرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشَفَّعًا

ژباړه:

خدايه: دغه هلک موږ ته اجر، ثواب او ذخيره
وګرځوي او موږ ته يې شفا عتګر او شفاعت قبول
شوی وګرځوي.

که مری نجلی وي او ځواني ته نه وي رسیدلی دا
ډول دعا پرې وایي:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهَا لَنَا أَجْرًا
وَذُخْرًا وَاجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَمُشَفَّعَةً ط

ژباړه:

خدایه: دغه نجلۍ مونږ ته اجر، ثواب او ذخیره
وگرځوي او مونږ ته یې شفا عتګر او شفاعت
قبول شوې وگرځوي.

یوښتنې:

- ۱ - فرض څو ډوله دي؟
- ۲ - د جنازې لمونځ څه شی دی؟
- ۳ - د کوچنۍ هلک په جنازه کېنې کومه دعا
لوستل کیږي؟
- ۴ - د کوچنۍ نجلۍ په جنازه کېنې کومه دعا
لوستل کیږي؟

سورة الكوثر

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ * فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ * إِنَّ شَانِئَكَ
هُوَ الْأَبْتَرُ *

سورة الكافرون

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ * لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ * وَلَا أَنْتُمْ
عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ * وَلَا أَنْتُمْ
عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ *

سورة النصر

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ * وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي
دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا * فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ
تَوَّابًا *

سورة المسد

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ * مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ

٧٢

* سَيَصْلَى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ * وَأَمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ *
فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ *

سورة الإخلاص

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ
يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ *

سورة الفلق

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِنْ
شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ *

سورة الناس

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ
شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ
النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ *

د پښتو کمپیوټري لیک او دیزاین:
بناغلی حمیدالله هاشم خیل حَاحی

ددی کتاب چاپول او فوتوکاپی کول پرته د لیکونکی د اجازت منح دی.

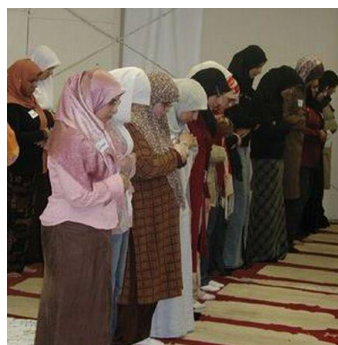
hmv-online@web.de

Wrazpanna

دینی لار بنود

ومن الله التوفيق
که غوی ی پسی وهی په لاس به درشی
چا ویل دا چې په دریاب کې گوهر نشته

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library